

Załącznik do Uchwały Nr 331 / 7928 /14
Zarządu Województwa Podkarpackiego
w Rzeszowie
z dnia 25 marca 2014 r.

Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym
Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013

Informacja roczna w zakresie ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 za rok 2013

Rzeszów, marzec 2014 r.

Wprowadzenie

Obowiązek sporządzenia *Informacji rocznej w zakresie ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 za rok 2013* (Informacja roczna) wynika z wytycznych nr 6 Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie ewaluacji programów operacyjnych na lata 2007-2013 z 30 maja 2007r. (wytyczne nr 6 MRR) oraz z dokumentów przygotowanych przez Instytucję Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 (IZ RPO WP), regulujących procedury realizacji systemu ewaluacji na poziomie Programu. Na podstawie *Informacji rocznej* prowadzone jest monitorowanie realizacji ewaluacji w ramach RPO WP.

Działania w zakresie realizacji procesu ewaluacji Programu podejmowane w 2013r. realizowane były w oparciu o zapisy *Okresowego planu ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 na rok 2013* (OPE).

W tym okresie IZ RPO WP zrealizowała trzy badania ewaluacyjne zapisane w OPE: *Wpływ wsparcia RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 na funkcjonowanie instytucji otoczenia biznesu, Ocena stopnia realizacji wskaźników RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 oraz Znaczenie interwencji RPO WP w obszarze infrastruktury publicznej*.

Niniejszy dokument zawiera informacje nt. wdrożonych rekomendacji z badań ewaluacyjnych oraz podjętych działań w zakresie budowy potencjału ewaluacyjnego w 2013r. Działania te sfinansowano z Pomocy technicznej RPO WP w ramach projektu *Wsparcie procesu monitorowania, ewaluacji oraz systemu informowania o nieprawidłowościach RPO WP w roku 2013* o łącznej wartości 177 951,15 PLN.

I. Informacje dotyczące zrealizowanych badań ewaluacyjnych

Informacje nt. stanu wdrożenia rekomendacji w 2013r. ujęto w poniższej tabeli¹. Ponadto informacje nt. wdrażania rekomendacji kluczowych przedstawiono w załączniku nr 1, zgodnie z założeniami *Zintegrowanego Systemu Zarządzania Wnioskami i Rekomendacjami*.

¹ W tabeli uwzględniono rekomendacje, które są realizowane na bieżąco, przez cały okres realizacji RPO WP oraz zostały wdrożone w 2013r.

STAN WDRAŻANIA REKOMENDACJI W 2013 ROKU							
I.p.	Nazwa instytucji inicjującej ewaluację	Nazwa badania	Koszt badania (PLN)	Termin realizacji	Nazwa wykonawcy badania	Wdrożone rekomendacje/ Ocena użyteczności rekomendacji	Uwagi
1.	IZ RPO WP	Analiza aktywności samorządów gminnych i powiatowych województwa podkarpackiego w wykorzystywaniu funduszy strukturalnych	58 194	7.06. – 10.10.2008	Agrotec Polska Sp. z o.o.	<p>Należy wprowadzić, – jako wymaganie systemowe – obowiązek gromadzenia informacji zwrotnej od Beneficjentów we wszystkich działaniach <i>Planu komunikacji RPO WP</i>, które stwarzają taką możliwość: punkty informacyjne, konferencje, strona internetowa itp. Informacją zwrotną może być m.in. analiza pytań i problemów zgłaszanych przez Beneficjentów, standaryzowane kwestionariusze, z którymi można zwracać się do Beneficjentów, notatki pracowników na temat opinii i oczekiwań Beneficjentów, z którymi się stykają w swojej pracy. Proponujemy również wprowadzenie do ramowych harmonogramów działań <i>Planu komunikacji RPO WP</i> badań potrzeb informacyjnych, potrzeb szkoleniowych i opinii na temat wdrażania RPO WP, jako osobnych zadań.</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> IZ RPO WP na bieżąco gromadzi informacje zwrotne, od interesariuszy, pozyskiwane za pośrednictwem ankiet służących ocenie poziomu obsługi beneficjenta, przeprowadzanych po kontakcie pracowników z potencjalnymi beneficjentami (telefonicznie, bezpośrednio rozmowa, skrzynka pocztowa). Informacje te opracowywane są w formie zestawień w celu przygotowania zbiorczego sprawozdania z działań informacyjno-promocyjnych, w ramach sprawozdań okresowych i rocznych z realizacji RPO WP. Ponadto informacje zwrotne podlegają analizie w celu opracowania planów usprawnienia prowadzonych działań.</p> <p>Dodatkowo, zgodnie z zapisami <i>Planu komunikacji RPO WP</i>, w zależności od celu ewaluacji, okresu, w którym jest ona przeprowadzana oraz badanego obszaru przez cały okres realizacji Programu wykorzystywane będą najbardziej adekwatne metody i techniki tj. wywiady indywidualne</p>	Informacje nt. wdrożonych rekomendacji/ oceny użyteczności rekomendacji zostały opracowane na podstawie uchwały nr 151/2734/08 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 26 listopada 2008r. w sprawie zakresu i sposobu wykorzystania rekomendacji badania ewaluacyjnego „Analiza aktywności samorządów gminnych i powiatowych województwa podkarpackiego w wykorzystywaniu funduszy

					i grupowe, sondaże, obserwacje, analizy studiów przypadku.	strukturalnych”.
					<p>Rekomendacja realizowana na bieżąco. Status rekomendacji: bardzo istotna.</p>	
					<p>Należy – niezależnie od szkoleń z zakresu komunikacji społecznej dla przedstawicieli samorządu – promować rozwiązania sprzyjające jawności procesów decyzyjnych w zakresie środków unijnych: publikowanie informacji o podejmowanych działaniach i ich rezultatach, wykorzystanie mediów lokalnych i regionalnych dla informowania obywateli, konsultacje społeczne w przypadku aktualizacji strategii, udział samorządów w ogólnopolskich programach antykorupcyjnych, wymuszających przyjmowanie podwyższonych standardów przejrzystości życia publicznego.</p> <p>Jako przykłady dobrej praktyki należy promować formy partnerstwa terytorialnego, grupujące podmioty z sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego.</p>	
					<p>Sposób wdrażania rekomendacji:</p> <p>Promocja rozwiązań sprzyjających jawności procesów decyzyjnych w ramach RPO WP realizowana jest poprzez bieżące udostępnianie opinii publicznej informacji nt. stanu wdrażania Programu. Upowszechnianie korzyści płynących z członkostwa Polski, w tym województwa podkarpackiego w Unii Europejskiej (UE) oraz wykorzystania środków unijnych w ramach RPO WP jest jednym z celów szczegółowych Planu komunikacji RPO WP. Głównym kanałem informacyjnym jest strona internetowa IZ RPO WP www.rpo.podkarpackie.pl, w ramach, której funkcjonują tematyczne zakładki zapewniające przejrzystość użytkownika. Klarowność strony, pod kątem jej użytkowania przez potencjalnych beneficjentów, zapewnia także podział informacji o naborach, wynikach oceny oraz dokumentach niezbędnych do właściwego opracowania i realizacji projektów w ramach I osi priorytetowej oraz osi priorytetowych II-VII RPO WP.</p> <p>Ponadto w 2012r., w celu upowszechnienia informacji nt. postępów w realizacji RPO WP, wykorzystano także inne narzędzia komunikacji tj. wizyty studyjne dla przedstawicieli</p>	

						<p>mediów regionalnych, jak również prezentacje podczas spotkań i konferencji.</p> <p>Promocja jawności procesów decyzyjnych następuje także poprzez angażowanie w realizację RPO WP partnerów społeczno – gospodarczych, w zależności od wykonywanej profesji oraz aktualnych potrzeb. W realizacji tej praktyki szczególnie znaczenie ma udział partnerów w Komitecie Monitorującym RPO WP. W ramach prac Komitetu uczestniczą w najważniejszych decyzjach dot. RPO WP, w tym przede wszystkim w zakresie kryteriów wyboru projektów oraz monitorowaniu realizacji Programu.</p> <p>Rekomendacja realizowana na bieżąco. <u>Status rekomendacji:</u> istotna.</p> <p>Należy wprowadzić obowiązek szczegółowych uzasadnień odnośnie całości karty oceny projektu, ze szczególnym uwzględnieniem wrażliwego obszaru, jakim jest punktacja Zarządu. Uzasadnienia powinny być dostępne na żądanie Beneficjentów, a uzasadnienia Zarządu obowiązkowo publikowane na stronie internetowej UMWP.</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> Wnioskodawca każdorazowo informowany jest drogą pisemną o wynikach oceny formalnej, oceny merytorycznej oraz o wyborze projektu do dofinansowania. W przypadku negatywnego wyniku oceny beneficjenci otrzymują uzasadnienie tej decyzji. Ponadto wyniki oceny formalnej, listy projektów po ocenie merytorycznej oraz listy projektów wybranych do dofinansowania przez Zarząd Województwa Podkarpackiego i listy rezerwowej, (jeżeli taki wybór zostanie dokonany) publikowane są na stronie internetowej IZ RPO WP.</p> <p>Rekomendacja realizowana przez cały okres realizacji RPO WP. <u>Status rekomendacji:</u> istotna.</p>
--	--	--	--	--	--	--

I.p.	Nazwa instytucji inicjującej ewaluację	Nazwa badania	Koszt badania (PLN)	Termin realizacji	Nazwa wykonawcy badania	Wdrożone rekomendacje/ Ocena użyteczności rekomendacji	Uwagi
2.	IZ RPO WP	Analiza systemu zarządzania i kontroli Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013	55 815	26.09. – 19.12.2008	Konsorcjum złożone z Grupy Gumułka – Kancelaria Prawa Finansowego Sp. z o.o. oraz Grupy Gumułka Sp. z o.o.	<p>Rekomendacja wzrostu poziomu zatrudnienia w IZ RPO WP, szczególnie w oddziałach wyboru projektów (zgodnie z zakładanymi planami zatrudnienia zapisanymi m.in. w IW IZ RPO WP).</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> Departament Organizacyjny podejmuje wszelkie działania, aby zapewnić warunki niezbędne do zwiększenia poziomu zatrudnienia w ramach IZ RPO WP do poziomu wskazanego w Opisie Systemu Zarządzania i Kontroli dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 i IW IZ RPO WP. Zatrudnienie postępuje w tempie wskazanym przez departamenty zaangażowane w realizację Programu, w ramach możliwości lokalowych Urzędu.</p> <p>Rekomendacja realizowana na bieżąco. <u>Status rekomendacji:</u> bardzo istotna.</p>	Informacje nt. wdrożonych rekomendacji/oceny użyteczności rekomendacji zostały opracowane na podstawie uchwały nr 174/3181/09 Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 25 lutego 2009r. w sprawie zakresu i sposobu wykorzystania rekomendacji badania ewaluacyjnego „Analiza systemu zarządzania i kontroli Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013”.

I.p.	Nazwa instytucji inicjującej ewaluację	Nazwa badania	Koszt badania (PLN)	Termin realizacji	Nazwa wykonawcy badania	Wdrożone rekomendacje/ Ocena użyteczności rekomendacji	Uwagi
3.	IZ RPO WP	System wskaźników Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013	82 960	15.04 – 15.09.2010	PSDB Sp. z o.o.	<p>Rekomendowane jest dołączenie do RPO WP po 3-4 wskaźniki oddziaływania badających realizację celów szczegółowych (zgodnych z celami osi priorytetowych).</p> <p>Wskaźnik oddziaływania rekomendowano, jeżeli wpływało na niego w sposób pozytywny więcej niż połowa wskaźników z poziomu priorytetu (a więc pozytywna zmiana więcej niż połowy wskaźników osi priorytetowej powodowała zmianę wskaźnika oddziaływania in plus).</p> <p>Sposób wdrażania rekomendacji:</p> <p>Dodanie wskaźników w odpowiednich tabelach osi priorytetowych RPO WP (zgodnie z macierzą celów stanowiących załącznik do raportu).</p> <p>Przewidywany efekt: Uzyskanie powiązania pomiędzy działaniami a osiami priorytetowymi (celami szczegółowymi RPO WP) – spójnego systemu wskaźników.</p> <p>Rekomendacja realizowana na bieżąco.</p> <p>Zgodnie z założeniem Szczegółowego Opisu Przedmiotu Zamówienia, zaproponowane przez ewaluatora wskaźniki oddziaływania zostaną wykorzystane tylko w procesie ewaluacji Programu i będą stanowiły uzupełnienie zaprogramowanego systemu wskaźników.</p> <p><u>Status rekomendacji:</u> istotna.</p> <p>Należy dodać wszystkie brakujące kluczowe wskaźniki z systemu KSI, pasujące do danego działania.</p> <p>Niewykorzystanie tych wskaźników spowoduje, że do systemu KSI zostaną dostarczone niepełne dane i informacja o poziomie realizacji celów Programu nie będzie rzetelna.</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u></p> <p>Wprowadzenie nowych wskaźników na poziomie projektów, zgodnie z załącznikiem do raportu z badania.</p> <p>Przewidywany efekt:</p> <p>Zapewnienie wymogu monitorowania postępu rzeczowego realizacji projektu za pomocą wszystkich adekwatnych</p>	<p>Informacje nt. wdrożonych rekomendacji/ oceny użyteczności rekomendacji zostały opracowane na podstawie uchwały 323/6769/10 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 12 listopada 2010r. w sprawie przyjęcia Tabeli wdrażania rekomendacji badania ewaluacyjnego.</p>

						wskaźników kluczowych KSI. Rekomendacja wdrożona w całości. Szczegółowy zakres rekomendacji do wdrożenia, zawartych w macierzach analizy wskaźników zostanie określony w toku prac nad dokumentacją projektową w planowanych naborach wniosków. Termin realizacji: I – IV kw. 2011r. <u>Status rekomendacji:</u> istotna.	
I.p.	Nazwa instytucji inicjującej ewaluację	Nazwa badania	Koszt badania (PLN)	Termin realizacji	Nazwa wykonawcy badania	Wdrożone rekomendacje/ Ocena użyteczności rekomendacji	Uwagi
4.	IZ RPO WP	Ewaluacja działań promocyjnych podejmowanych w ramach RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013	105 411	22.02 – 17.06.2011	Agrotec Polska Sp. z o.o.	<p>Wzmocnienie przekazu edukacyjnego za pomocą telewizji, internetu, prasy i radia, oparte przede wszystkim na działaniach bezkosztowych, wynikających z naturalnego oraz zainspirowanego przez IZ zainteresowania tych mediów sprawami regionu. W przypadku mediów publicznych: wykorzystanie argumentu o misyjności tego typu tematyki. Ograniczenie przekazu stricte promocyjnego i motywującego.</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> Rekomendacja powinna być wdrażana na bazie wytworzonych dobrych relacji z mediami. Okazją do przedyskutowania ew. pomysłów mogą być kolejne objazdy studyjne dla dziennikarzy.</p> <p>Przewidywany efekt: Zaspokojone zostaną w ten sposób potrzeby informacyjne mieszkańców zgodnie z ich preferencjami. Możliwe będzie osiągnięcie stosunkowo niskim kosztem rezultatów Planu Komunikacji z zakresu podnoszenia świadomości roli RPO WP i FE w rozwoju regionu.</p> <p>Rekomendacja wdrożona w całości. Termin realizacji: IV kw. 2011 r. – IV kw. 2013 r. <u>Status rekomendacji:</u> istotna.</p>	<p>Informacje nt. wdrożonych rekomendacji/ oceny użyteczności rekomendacji zostały opracowane na podstawie uchwały 66/1432/11 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 9 sierpnia 2011r. w sprawie przyjęcia Tabeli wdrażania rekomendacji badania ewaluacyjnego.</p>

<p>Zbadanie rzeczywistego zapotrzebowania na szkolenia z zarządzania projektem.</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> Należy badanie takie przeprowadzić w ramach rutynowego rozpoznawania potrzeb szkoleniowych beneficjentów i potencjalnych beneficjentów.</p> <p><u>Przewidywany efekt:</u> Pozwoli to na zaspokojenie deklarowanych potrzeb szkoleniowych i ewentualnie zmniejszy problemy w tym obszarze.</p> <p><u>Rekomendacja wdrożona w całości.</u> Termin realizacji: III kw. 2011 r. – IV kwartał 2013 r. <u>Status rekomendacji:</u> istotna.</p>	<p>Poszerzenie wykorzystania narzędzia monitoringu mediów MRR, jakim dysponuje Sieć Punktów Informacyjnych o zadanie monitoringu skuteczności działań informacyjnych i promocyjnych RPO WP i na rzecz wizerunku FE, realizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego.</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> Udostępnienie narzędzia monitoringu mediów nie tylko pracownikom PI.</p> <p><u>Przewidywany efekt:</u> Będzie można uzyskać cenną informację zwrotną na temat podejmowanych działań.</p> <p><u>Rekomendacja w części wdrożona.</u> Termin realizacji: III kw. 2011 r. – IV kw. 2013 r. <u>Status rekomendacji:</u> bardzo istotna.</p>	<p>Należy na stronie umieścić listę/ bazę beneficjentów RPO WP.</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> Odpowiednia zmiana witryny.</p>
---	--	--

						Przewidywany efekt: Baza może być również narzędziem informacji dla poszukujących przykładów dobrych praktyk. Rekomendacja wdrożona w całości. Termin realizacji: III kw. 2011 r. – IV kw. 2013 r. <u>Status rekomendacji:</u> istotna.	
I.p.	Nazwa instytucji inicjującej ewaluację	Nazwa badania	Koszt badania (PLN)	Termin realizacji	Nazwa wykonawcy badania	Wdrożone rekomendacje/ Ocena użyteczności rekomendacji	Uwagi
5.	IZ RPO WP	Ocena systemu realizacji RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 w zakresie projektów „z luką finansową”	65 190,00	22.03 – 03.07.2012	PSDB Sp. z o.o.	<p>Analiza wzoru umowy o dofinansowanie wykazała, że nie zawiera ona wielu elementów wymaganych przez Wytyczne MRR. Braki mogą prowadzić do wielu trudności w monitorowaniu dochodów generowanych przez projekty w okresie trwałości. Większość z tych niedociągnięć można jednak w łatwy sposób naprawić poprzez zobowiązanie beneficjenta do wskazania, czy wystąpiły nowe źródła przychodów, czy zmiana polityki taryfowej, a jeżeli tak – do przeliczenia luki finansowej, jak również do wskazania wszystkich przychodów z podziałem na źródła pochodzenia, kosztów, nakładów odtworzeniowych, zmiany kapitału obrotowego.</p> <p><u>Sposób wdrażania rekomendacji:</u> Do załącznika nr 3 Oświadczenie w sprawie zachowania trwałości projektu, generowania dochodu i kwalifikowalności podatku VAT do umowy o dofinansowanie dołączono załącznik <i>Tabela monitorowania dochodów</i>, która zawiera brakujące elementy monitoringu. Wersja elektroniczna tabeli została zamieszczona na stronie internetowej ww.rpo.podkarpackie.pl. Ponadto do beneficjentów projektów zostało wysłane pismo zobowiązujące do stosowania przedmiotowej tabeli.</p> <p>Rekomendacja wdrożona w całości. Termin realizacji: I kw. 2013 r. <u>Status rekomendacji:</u> bardzo istotna.</p>	<p>Informacje nt. wdrożonych rekomendacji/ oceny użyteczności rekomendacji zostały opracowane na podstawie uchwały 198/4671/12 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 18 grudnia 2012r. w sprawie przyjęcia Tabeli wdrażania rekomendacji badania ewaluacyjnego.</p>

II. Informacje na temat działań związanych z rozwojem potencjału ewaluacyjnego w roku 2013

W ramach rozwoju potencjału ewaluacyjnego w 2013 roku Jednostka Ewaluacyjna Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 (JE RPO WP) podejmowała działania w ramach następujących obszarów:

- 1) Koordynacja procesu ewaluacji.
- 2) Rozpowszechnianie wiedzy i informacji nt. ewaluacji.
- 3) Współpraca z podmiotami zewnętrznymi.

1) Koordynacja procesu ewaluacji

a) Dokumenty ewaluacyjne

Uchwałą nr 220/5185/13 Zarządu Województwa Podkarpackiego (ZWP) z dnia 27 marca 2013r. została zatwierdzona *Informacja roczna w zakresie ewaluacji RPO WP na lata 2007-2013 za rok 2012*, a następnie zgodnie z wymogami wytycznych nr 6 MRR przekazana do Krajowej Jednostki Ewaluacji (KJE) w dniu 28 marca 2013r. 31 grudnia 2013r. ZWP uchwałą nr 305/7391/13 przyjął *Okresowy plan ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 na rok 2014*. Zgodnie z zapisami wytycznych nr 6 MRR OPE został przekazany do KJE pismem z dnia 31 grudnia 2013r. Ponadto JE RPO WP we wrześniu 2013r. opracowała *Raport nt. stanu wdrażania rekomendacji z badań ewaluacyjnych zrealizowanych w ramach RPO WP*, na podstawie którego Komitet Monitorujący RPO WP oraz Grupa sterująca procesem ewaluacji RPO WP (GSE) monitorują proces wykorzystania rekomendacji sformułowanych w raportach ewaluacyjnych.

b) Szkolenia, warsztaty, konferencje

Zarówno przedstawiciele JE RPO WP, jak i osoby zaangażowane w ewaluację Programu podnosiły swoje kwalifikacje poprzez udział w spotkaniach, warsztatach oraz konferencjach organizowanych przez KJE oraz inne instytucje i podmioty zajmujące się problematyką ewaluacji w ramach funduszy unijnych. Dodatkowo osoby te uczestniczyły w szkoleniach, których tematyka przyczyniła się do pogłębienia znajomości zagadnienia oraz precyzyjnej realizacji procesu ewaluacji RPO WP.

2) Rozpowszechnianie wiedzy i informacji nt. ewaluacji

a) VI Podkarpacka Konferencja Ewaluacyjna – 2013

Organizację VI edycji Podkarpackiej Konferencji Ewaluacyjnej przełożono na kolejny rok. Przyczyn należy upatrywać w zmianach kadrowych JE RPO WP, jak również kumulacji prac w II półroczu 2013 r. Konferencja planowana jest w II kwartale 2014r.

b) Strona internetowa

Na stronie internetowej IZ RPO WP www.rpo.podkarpackie.pl, w zakładce *Ewaluacja* na bieżąco zamieszczano informacje dotyczące postępów w realizacji procesu ewaluacji RPO WP, w tym m.in. dokumenty służące realizacji ewaluacji RPO WP, wyniki badań ewaluacyjnych, informacje nt. wdrożonych rekomendacji, jak również informacje nt. konferencji ewaluacyjnej.

c) Rozpowszechnianie wyników badań ewaluacyjnych

Wyniki zrealizowanych badań ewaluacyjnych zaprezentowano na posiedzeniach Komitetu Monitorującego RPO WP oraz przekazano do KJE, jak i Instytucji Koordynującej Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia. Raporty z badań ewaluacyjnych upublicznione zostały za pośrednictwem strony internetowej IZ RPO WP.

3) Współpraca z podmiotami zewnętrznymi

Jednostka Ewaluacyjna RPO WP współpracowała w zakresie ewaluacji z podmiotami zaangażowanymi w proces ewaluacji programów operacyjnych realizowanych w regionie - Instytucją Zarządzającą Programem Operacyjnym Rozwój Polski Wschodniej (IZ PO RPW) oraz Instytucją Pośredniczącą Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (IP PO KL), jak również jednostkami ewaluacyjnymi innych RPO. Współpraca z IZ PO RPW oraz IP PO KL ukierunkowana m.in. na sprawny przepływ informacji pomiędzy powyższymi podmiotami, jak również wymianę doświadczeń przebiegała w głównej mierze w ramach prac GSE. Współpraca z KJE oraz Instytucją Koordynującą Regionalne Programy Operacyjne odbywała się głównie poprzez bieżącą wymianę informacji i doświadczeń oraz uczestnictwo w pracach tematycznych roboczych grup sterujących ewaluacją na poziomie Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia, Grupy Sterującej Ewaluacją PO RPW oraz Grupy Sterującej Ewaluacją kwestii horyzontalnych 16 RPO.

Ponadto IZ RPO WP współpracowała z partnerami społeczno-gospodarczymi w ramach Komitetu Monitorującego RPO WP, w którego gestii leży m.in. monitorowanie procesu ewaluacji Programu.

Załącznik nr 1 do Informacji rocznej w zakresie ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 za rok 2013.

Rekomendacje kluczowe

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
1.	System wskaźników Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013	Analiza systemu wskaźników pokazała, że wiele wskaźników produktu może rejestrować pozorne zmiany zachodzące w otoczeniu realizacji projektu, jeżeli nie zostaną zestawione z rezultatami. Dotyczy to nie tylko analiz na poziomie Programu, ale również na poziomie samego projektu. (s. 32)	Aby uchronić się przed opisywaniem zmian pozornych przez wskaźniki produktu, należy rozpatrywać je łącznie ze wskaźnikami rezultatu. Dotyczy to również poziomu projektu, w którym wnioskodawca powinien opisać cały proces przejścia od działania, poprzez produkt, aż do rezultatu. Takie podejście uchroniłoby przed realizacją działań w projektach, które nie przynoszą oczekiwanych rezultatów. (s. 32)	Instytucja Zarządzająca Programem.	Zmiana wniosku o dofinansowanie projektu, ewentualnie dołączenie matrycy logicznej wraz z instrukcją wypełniania. Przewidywany efekt: Wnioskodawcy uzasadniają związki przyczynowo - skutkowe pomiędzy działaniami a produktami i rezultatami. W łatwiejszy sposób można analizować zasadność pewnych działań w projektach w kontekście ich wpływu na powstające produkty, a szczególnie rezultaty.	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo. Szczegółowy zakres rekomendacji do wdrożenia zostanie określony w toku prac nad nowym okresem programowania.	Z chwilą rozpoczęcia prac nad nowym okresem programowania.
2.		Wszystkie wskaźniki rezultatu, opierające się na liczeniu wartości po zrealizowaniu projektu są narażone na częściowe badanie efektów pozornych. Ich oddzielenie nie jest jednak możliwe bez przeprowadzania specjalistycznych badań (tj. symulacji, badania grupy)	Warto zastanowić się nad zmianą stosunku beneficjentów do wskaźników rezultatu tak, aby nie zależało im na wykazywaniu wartości zawyżonych. Beneficjenci muszą mieć pewność, że od poziomu wykazanych we wniosku wskaźników rezultatu nie zależy ocena ich projektów, a od poziomu osiągnięcia	Instytucja Zarządzająca Programem.	Wyłączenie wskaźników rezultatu z załącznika do umowy o dofinansowanie. Wprowadzenie zapisów do instrukcji wypełnienia wniosków o dofinansowanie i wniosków o płatność, że od wysokości wskaźników rezultatów nie zależy ocena wniosku i nie spowoduje	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo. Szczegółowy zakres rekomendacji do wdrożenia zostanie określony w toku prac nad nowym okresem programowania.	Z chwilą rozpoczęcia prac nad nowym okresem programowania.

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
		kontrolnej itp.), bowiem projekt funkcjonuje w otoczeniu dynamicznym i zmiennym, w którym wiele czynników oddziałuje na efekty funkcjonowania danej instytucji. Beneficjenci często zawyżają wielkość wskaźników rezultatu, aby uzyskać lepszą ocenę projektu, a później na siłę szukają potwierdzenia osiągnięcia założonych poziomów wskaźników. (s. 33)	rzeczywistych wskaźników rezultatu – nie będzie uzależnione zmniejszenie dofinansowania, zwracanie środków itp. Rekomendację należy traktować jako propozycję zmiany filozofii programowania interwencji publicznej w ramach przyszłej perspektywy finansowej, współfinansowanej z Funduszy Europejskich. (s. 34)		to kar. Przewidywany efekt: Beneficjent musi czuć i mieć pewność, że wykazując rzeczywiste wielkości wskaźników rezultatu, nie narazi się na kary ze strony instytucji wdrażającej.		
3.	Ewaluacja działań informacyjnych promocyjnych podejmowanych w ramach RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013	Brak diagnozy powoduje, że w Planie Komunikacji nie znajdujemy przesłanek dla doboru grup docelowych, metod i instrumentów komunikacji, a także sprawia trudności na poziomie doboru wskaźników rezultatu. (Rozdz. 3.1, s. 43 i nast.)	Wprowadzenie w przyszłych planach komunikacji (w kolejnym okresie programowania i następnych) rozdziału zawierającego diagnozę sytuacji, w jakiej prowadzone są działania informacyjne i promocyjne, obejmującej regionalny kontekst społeczny (charakterystyka i znaczenie grup docelowych) i komunikacyjny (funkcje grup docelowych) oraz analizę ryzyka. (Rozdz. 3.1, s. 45.)	Instytucja Zarządzająca Programem.	Uwzględnienie prac nad diagnozą warunków procesu komunikacji w programowaniu działań informacyjnych i promocyjnych na lata 2014-2020. Przewidywany efekt: Przyszłe plany komunikacji zyskają na spójności na poziomie celów, doboru grup docelowych, doboru metod i instrumentów komunikacji.	Rekomendacja do wdrożenia w całości. Przygotowanie planu komunikacji zostanie poprzedzone opracowaniem diagnozy, na podstawie której będzie możliwy dobór odpowiednich narzędzi i metod, umożliwiających prowadzenie skutecznej polityki informacyjno-promocyjnej.	Przyszły okres programowania.

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
4.		Plan komunikacji dość skrótowo odnosi się do kwestii docelowych i nie uwzględnia ich wzajemnych relacji oraz funkcji, pomimo iż możliwość taka została zasugerowana w Strategii Komunikacji FE. (Rozdz. 3.1, s. 47 i nast.)	Pogłębienie – w przyszłym okresie programowania i następnych – charakterystyk takich kategorii grup docelowych, jak: ogół społeczeństwa, media, partnerzy społeczni oraz decydenci i liderzy. Charakterystyki powinny wyraźnie odwoływać się do specyfiki regionalnej tych kategorii. (Rozdz. 3.1, s. 49)	Instytucja Zarządzająca Programem.	Kwestia ta powinna być wzięta pod uwagę przy planowaniu działań informacyjnych i promocyjnych na przyszłą perspektywę finansową. Przewidywany efekt: Uzyskanie większej skuteczności w kierowaniu przesłania do tych grup, lepsze wykorzystanie ich funkcji pośredników w przekazywaniu informacji.	Rekomendacja do wdrożenia w całości. Jednym z elementów diagnozy wyjściowego będzie analiza charakterystyk grup docelowych.	Przyszły okres programowania.
5.	Rola instrumentów inżynierii finansowej w zaspokajaniu potrzeb finansowych przedsiębiorstw w województwie podkarpackim	Badanie wykazało dość niewielkie różnicowanie produktowe oferowanego finansowania zwrotnego. Olbrzymia większość oferowanych pożyczek i poręczeń jest kierowana do szerokiej grup przedsiębiorców. Tymczasem prawdopodobnie, szczególnie w przypadku pożyczek, można próbować opracowywać produkty pożyczkowe i poręczeniowe, dostosowane do specyfiki i	Wobec dość niewielkiego różnicowania produktowego oferowanego finansowania zwrotnego, należy podejmować próby (działania takie prowadzą już zresztą poszczególne fundusze) opracowania nowych produktów pożyczkowych i poręczeniowych. Działania te powinny być wspierane przez samorząd województwa. W razie pojawiania się problemów prawnych dotyczących ograniczeń w wykorzystaniu określonych środków finansowych) należałoby wspierać fundusze	Instytucja Zarządzająca Programem.	Wsparcie doradcze dla funduszy, zaprojektowanie odpowiednich mechanizmów stymulujących fundusze do wprowadzenia nowych produktów w ramach przyszłych działań wspierających fundusze, niezależnie od formy, jaką mogą one przyjmować w przyszłości. Przewidywany efekt: Zwiększenie różnicowania produktowego oferty finansowania zwrotnego w regionie i lepsze dopasowanie do potrzeb	Rekomendacja w części wdrożenia Rekomendacja zostanie uwzględniona przy przygotowywaniu założeń w dokumentach programowych dla perspektywy 2014+.	IV kw. 2013/ przyszły okres programowania.

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
		potrzeb określonych grup klientów. (s.127)	w wyjaśnieniu i rozwiązaniu problemów. Ponadto kwestia rozwoju nowych produktów finansowych powinna być szczególnie brana pod uwagę przy projektowaniu wsparcia w kolejnym okresie programowania. W szczególności można rozważyć uruchomienie poręczeń, jako wadów, w ramach prawa zamówień publicznych, uruchomienie pożyczek i poręczeń dla nowych grup klientów, nie tylko przedsiębiorców w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, takich jak podmioty ekonomii społecznej, organizacje pozarządowe, rolnicy, uruchomienie pożyczek i poręczeń, skierowanych do poszczególnych branż, na przykład podmiotów z branży turystycznej i agroturystycznej. Tego typu produkty powinny brać pod uwagę na przykład sezonowość prowadzonej działalności gospodarczej. (s.130)		przedsiębiorców oferty instytucji zapewniających finansowanie dłużne, a także dywersyfikacja ryzyka po stronie dostawcy i finansowania dłużnego.		
6.		W regionie nie prowadzą działalności żadne fundusze kapitałowe. Chociaż ich	Należałoby podjąć działania zmierzające do utworzenia w regionie funduszu	Instytucja Zarządzająca Programem.	Zaprojektowanie odpowiednich mechanizmów wspierających na kolejny	Rekomendacja w części wdrożenia	IV kw. 2013/ przyszły okres programowania.

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
		oferta jest skierowana do ograniczonej grupy firm, to uruchomienie takiego finansowania byłoby z całą pewnością korzystne z punktu widzenia konkurencyjności regionu. (s.127)	kapitałowego, idealnie opartego o doświadczenia najlepszych projektów, realizowanych w ramach Działania 3.1 PO IG. Ofertę takiego finansowania można by skierować w pierwszej kolejności do firm współpracujących z przemysłem lotniczym. Dodatkowo należałoby też podjąć działania, zmierzające do zainteresowania województwem podkarpackim funduszy działających w innych regionach, na przykład dokapitalizowanych przez Krajowy Fundusz Kapitałowy. (s. 131)		okres programowania, promocja województwa wobec funduszy kapitałowych działających w innych regionach. Przewidywany efekt: Łatwiejszy dostęp do finansowania kapitałowego, dzięki utworzeniu w regionie funduszu kapitałowego, oferującego wejścia kapitałowe firmom o wysokim potencjale rozwojowym, a także przyciągnięciu funduszy działających w innych regionach.	Rekomendacja zostanie uwzględniona przy przygotowywaniu założeń w dokumentach programowych dla perspektywy 2014+.	
7.		Rozwój złożonych produktów finansowych wymaga stabilnej polityki państwa i regionu wobec oferujących instrumenty finansowej docelowej wizji rozwoju. W obecnym okresie programowania warunek ten jest daleki od spełnienia. (s.129)	Wobec braku klarownej polityki, dotyczącej wspierania instrumentów inżynierii finansowej na poziomie centralnym, należy podjąć działania zmierzające do tworzenia takiej polityki w skali regionalnej. Działania takie powinny obejmować doskonalenie kompetencji niewielkiej grupy pracowników Urzędu Marszałkowskiego (realnie mówimy tutaj o 1-2 osobach), mających się	Departament Wspierania Przedsiębiorczości/ Instytucja Zarządzająca Programem.	Doskonalenie kompetencji pracowników Urzędu, prowadzenie badań naukowych. Przewidywany efekt: Stworzenie na poziomie regionu zasobów wystarczających do prowadzenia aktywnej polityki rozwoju instrumentów inżynierii finansowej i ich dopasowania do potrzeb przedsiębiorców.	Rekomendacja w części wdrożenia Rekomendacja częściowo jest już wdrażana poprzez utworzenie Oddziału instrumentów inżynierii finansowej w Departamencie Wspierania Przedsiębiorczości, który zajmuje się wdrażaniem	IV kw. 2012/ przyszły okres programowania.

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
			<p>zajmować tą tematyką. Dookreślenie to powinno polegać na uczestnictwie w spotkaniach i szkoleniach organizowanych dla funduszy pożyczkowych i poręczeniowych (np. zjazdach Polskiego Związku Funduszy Pożyczkowych i Krajowego Stowarzyszenia Funduszy Poręczeniowych, czy spotkaniach organizowanych przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości).</p> <p>Cenną formą takiego doskonalenia mogłyby też być kilkudniowe staże w funduszach pożyczkowych, czy poręczeniowych, prowadzących działalność w regionie, aby zapoznać się ze specyfiką ich codziennej działalności. Jako wysoce celowe należałoby też uznać wizyty u wybranych, najlepszych projektodawców w ramach Działania 3.1 PO IG – sugestie konkretnych instytucji powinny być łatwo uzyskać ze strony przedstawicieli,</p>			<p>kontrakcją, rozliczaniem oraz monitorowaniem instrumentów inżynierii finansowej w województwie podkarpackim. Osoby pracujące w ww. Oddziale przez cały czas podnoszą kwalifikacje oraz poziom wiedzy dotyczącej instrumentów inżynierii finansowej.</p>	

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
			<p>nadzorującego realizację Działania, Departamentu Wsparcia Instytucji Otoczenia Biznesu PARP - oraz prowadzenie systematycznych badań (w tym koniecznie o charakterze jakościowym) dotyczących popytu określonych grup na instrumenty inżynierii finansowej. Badania takie (aby minimalizować koszty) mogłyby przybrać na przykład formę 4 zogniskowanych wywiadów pogłębionych, organizowanych okresowo (np. raz na rok) z przedstawicielami mikro i małych przedsiębiorców w poszczególnych subregionach (np. 4 starych województwach).</p> <p>Oddzielny wywiad mógłby być organizowany z przedstawicielami działających w regionie funduszy poręczeniowych, pożyczkowych i (miejmy nadzieję) kapitałowych, nie tylko tych wspartych w ramach RPO WP. Wnioski z wywiadów mogłyby służyć rozwojowi nowych produktów finansowania dłużnego i modyfikacji</p>				

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
8.		Ani fundusze pożyczkowe, ani banki nie dostrzegają realnej konkurencji pomiędzy oboma sektorami. Jednocześnie też bardzo rzadkie są przykłady współpracy, polegające na „przejmowaniu” przez bank rozwijających się klientów funduszu pożyczkowego i wykorzystaniu historii pożyczkowej klientów dla budowania ich wiarygodności. (s.127)	polityki wspierania dostępu do finansowania na poziomie regionu. (s.131) Celowe byłoby też zintensyfikowanie współpracy samorządu wojewódzkiego z obecnymi w regionie bankami. Powinno to przyjmować formę okresowych (na przykład raz na kwartał) spotkań z przedstawicielami banków, na których dyskutowano by aktualne tendencje na rynku kredytów gospodarczych i zastanawiano się nad możliwościami i zasadnością ewentualnej interwencji publicznej. Dodatkowo celowe byłoby stymulowanie współpracy banków i funduszy pożyczkowych w formie na przykład uwzględniania historii pożyczkowej przez dany bank, preferencji przy zakładaniu konta dla klienta funduszu pożyczkowego etc. (s.132)	Departament Wspierania Przedsiębiorczości/ Instytucja Zarządzająca Programem.	Organizowanie cyklicznych spotkań z bankami, prowadzenie działań stymulujących współpracę funduszy pożyczkowych z bankami. Przewidywany efekt: łatwiejszy dostęp do finansowania, dzięki współpracy sektora publicznego, funduszy pożyczkowych oraz sektora bankowego. Stworzenie warunków do płynnego przechodzenia przedsiębiorców pomiędzy sektorem funduszy pożyczkowych i sektorem bankowym.	Rekomendacja do wdrożenia w całości (w zakresie kompetencji Instytucji Zarządzającej RPO). Wraz z rozwojem instrumentów inżynierii finansowej w Polsce, jak również na terenie województwa podkarpackiego IZ RPO będzie próbowała zintensyfikować współpracę samorządu wojewódzkiego z bankami działającymi w regionie.	IV kw. 2012/ przyszły okres programowania
9.	Znaczenie interwencji RPO Województwa Podkarpackiego	W chwili obecnej jednym z najważniejszych dokumentów,	Wyraźne premiowanie projektów kompleksowych, może stymulować	IZ RPO WP	Rekomendacja sformułowania kryterium Wypełnienie przez aglomerację wymogów	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	Przyszły okres programowania

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
	na lata 2007-2013 w obszarze infrastruktury ochrony środowiska	realizacji których Polska będzie w najbliższym czasie rozliczana jest Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Przedsięwzięcia podejmowane w ramach działania 4.1 RPO WP mają niewątpliwie istotny wpływ na realizację wytyczonych w dokumentach celów, ale w opinii zespołu badawczego i ekspertów siła tego oddziaływania projektów mogłaby być wyższa. W ramach działania 4.1 A RPO WP dofinansowano 48 projektów o łącznej wartości ponad 439 mln PLN, jednak tylko w przypadku 4% gmin wpisanych do KPOŚK jako aglomeracje priorytetowe dla realizacji postanowień Traktatu Akcesyjnego udało się wypełnić	wnioskodawców do realizacji pełnego zakresu działań, które umożliwiają spełnienie przez aglomerację wszystkich wymogów Dyrektywy 91/271/EWG. Wskazane jest wprowadzenie kryterium: Wypełnienie przez aglomerację wymogów dyrektywy 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991r. w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych. Regulamin konkursów powinien obligować wnioskodawców do ujęcia w projekcie wszystkich działań, niezbędnych z punktu widzenia spełnienia przez daną aglomerację wymogów Dyrektywy 91/271/EWG. W przypadku braku możliwości ujęcia wszystkich działań, która może wystąpić w części projektów, wskazane jest wprowadzenie obowiązku uzasadnienia. Strony 112-113		dyrektywy 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991r. w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych zostanie rozpatrzona na etapie opracowywania programu operacyjnego dla województwa podkarpackiego w przyszłej perspektywie programowej.		
10.		prawdopodobnie wszystkie założone cele w gospodarce ściekowej. W ramach 48 projektów infrastrukturalnych z działania 4.1 A RPO	Priorytetowe traktowanie projektów, które są realizowane na obszarze aglomeracji wpisanych do 1 załącznika KPOŚK. Strony 112-113	IZ RPO WP	Premiowanie projektów realizowanych na obszarach aglomeracji wpisanych do 1 załącznika KPOŚK zostanie rozpatrzona na etapie opracowywania	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	Przyszły okres programowania

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
		<p>VP zidentyfikowano 41 projektów realizowanych w aglomeracjach ujętych w załączniku nr 1 KPOŚK, czyli aglomeracjach priorytetowych dla realizacji celów Traktatu Akcesyjnego. Projekty podejmowały działania dotyczące budowy sieci kanalizacyjnej (25 projektów) oraz łączące budowę sieci kanalizacyjnej i budowę/rozbudowę oczyszczalni ścieków (16). Pod względem wzrostu długości sieci kanalizacyjnej aż 22 projekty przyczyniły się do osiągnięcia zakładanych w KPOŚK wartości. W ocenie wpływu projektów na wypełnienie założeń KPOŚK nie brano pod uwagę aspektu związanego z gospodarką osadami pościekowymi. Zagospodarowanie osadów pościekowych jest jednym z warunków uzyskania pełnej zgodności z założeniami KPOŚK.</p>			programu operacyjnego dla województwa w podkarpackiego przyszłej perspektywie programowej.		

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
		Projekty realizowane w ramach działania 4.1 A dotyczące modernizacji oczyszczalni ścieków miały na celu przede wszystkim zwiększenie ich przepustowości i wydajności. Wśród projektów, które otrzymały dofinansowanie nie znalazły się te, które były nastawione ściśle na poprawę gospodarki osadami pościekowymi. Należy również zauważyć, że dotowano działania związane z gospodarką wodno-ściekową w aglomeracjach, w których zgodnie z zapisami KPOŚK istnieje konieczność modernizacji lub rozbudowy oczyszczalni ścieków, jednak w projektach nie podejmowano działań w tym zakresie, koncentrując się jedynie na budowie sieci kanalizacyjnej.					
11.		Strona 49-54 Koszty jednostkowe w ramach projektów finansowanych ze środków UE nie odbiegają znacząco od	Należy rozważyć wprowadzenie jako kryterium dolnego progu wskaźnika (ilość osób nowo podłączonych na 1	IZ RPO WP	Rekomendacja uwzględnienia kryterium dolnego progu wskaźnika ilość osób nowo podłączonych na 1	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	Przyszły okres programowania

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
		analogicznych kosztów w projektach z finansowanych z innych źródeł. W ramach badania porównano nakłady jednostkowe związane z budową wybranych elementów infrastruktury w ramach RPO WP z analogicznymi nakładami w ramach innych programów finansowanych ze środków krajowych oraz środków Unii Europejskiej, zarówno w ramach obecnej jak i poprzedniej perspektywy finansowej. Jednakże warto zwrócić uwagę na bardzo duże zróżnicowanie kosztów minimalnych i maksymalnych budowy sieci zarówno wodociągowej, jak i kanalizacyjnej w przeliczeniu na 1 osobę planowaną do przyłączenia do budowanej sieci. W projektach o najwyższych kosztach jednostkowych liczba osób na 1 km sieci wynosiła około 30 osób	km sieci kanalizacyjnej), który urealniałby zasadność ekonomiczną kanalizowania tego rodzaju obszarów lub górnego limitu nakładów przypadających na jedno nowo podłączone gospodarstwo domowe. Strona 112-113		km sieci kanalizacyjnej lub górnego limitu przypadających na jedno nowo podłączone gospodarstwo domowe zostanie rozpatrzona na etapie opracowywania programu operacyjnego dla województwa podkarpackiego w przyszłej perspektywie programowej.		
12.			Można również rozważyć wprowadzenie obowiązku szczegółowej analizy i uzasadnienia efektywności ekonomicznej dla realizacji przedsięwzięć na obszarach o niskim wskaźniku koncentracji, wraz z analizą wariantów alternatywnych polegających na budowie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz lokalnych systemów oczyszczania ścieków. Strona 112-113	IZ RPO WP	Zalecenie wprowadzenia obowiązku szczegółowej analizy efektywności ekonomicznej wraz z uzasadnieniem oraz wersjami alternatywnymi dla działań podejmowanych na terenach o rozproszonej zabudowie zostanie rozpatrzone na etapie opracowywania programu operacyjnego dla województwa podkarpackiego w przyszłej perspektywie programowej.	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	Przyszły okres programowania
13.			Na obszarach niespełniających przesłanki dolnego progu wskaźnika powinny być preferowane <u>dopuszczane</u> i inne, efektywne kosztowo rozwiązania – przydomowe	IZ RPO WP	Rekomendacja uwzględnienia w interwencjach przyszłego okresu programowania efektywnych kosztowo inwestycji na obszarach o rozproszonej zabudowie zostanie	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	Przyszły okres programowania

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
		na km. W przypadku części projektów dotyczących rozwoju kanalizacji sanitarnej koszty jednostkowe budowy sieci, w przeliczeniu na jedno nowo przyłączone gospodarstwo domowe, były znacznie wyższe niż maksymalny koszt budowy oczyszczalni przydomowej. Przyczyną takiego stanu rzeczy było przede wszystkim lokowanie infrastruktury na terenach o rozproszonej zabudowie. Budowa systemu kanalizacji zbiorczej na tego typu terenach wiąże się zwykle z wysokimi kosztami jednostkowymi na etapie realizacji, jak i na etapie eksploatacji – jest rozwiązaniem bardziej kosztownym od oczyszczalni przydomowych, co rodzi wątpliwości nt. efektywności wdrażanych rozwiązań. Na terenach o rozproszonej	oczyszczalnie, lokalne systemy oczyszczania ścieków zakończone np. z oczyszczalnią trzcinowo-korzeniową. W takich przypadkach istotne jest zaplanowanie odpowiedniego systemu monitoringu funkcjonowania tego rodzaju obiektów. Strona 112-113		rozpatrzona na etapie opracowywania programu operacyjnego dla województwa podkarpackiego w przyszłej perspektywie programowej.		
14.		budowy oczyszczalni przydomowej. Przyczyną takiego stanu rzeczy było przede wszystkim lokowanie infrastruktury na terenach o rozproszonej zabudowie. Budowa systemu kanalizacji zbiorczej na tego typu terenach wiąże się zwykle z wysokimi kosztami jednostkowymi na etapie realizacji, jak i na etapie eksploatacji – jest rozwiązaniem bardziej kosztownym od oczyszczalni przydomowych, co rodzi wątpliwości nt. efektywności wdrażanych rozwiązań. Na terenach o rozproszonej	Wskazane jest również wsparcie samorządów w zakresie propagowania przydomowych oczyszczalni ścieków lub małych lokalnych systemów oczyszczania opartych na bezobsługowych oczyszczalniach, jak również propagowanie wiedzy nt. skutków ekonomicznych rozwoju sieci kanalizacyjnych na terenach o zabudowie rozproszonej. Strona 112-113	IZ RPO WP	W przypadku zapewnienia możliwości dofinansowania w przyszłej perspektywie finansowej projektów dot. przydomowych oczyszczalni ścieków oraz lokalnych systemów oczyszczania, podejmowane w ramach polityki informacyjno-promocyjnej działania obejmą kwestie informowania potencjalnych beneficjentów o możliwościach oraz zasadach, jak również korzyściach uzyskania wsparcia z UE na realizację tych inwestycji.	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	Przyszły okres programowania
15.			Ze względów ekonomicznych oraz środowiskowych należy rozważyć finansowanie inwestycji z zakresu	IZ RPO WP	Rekomendacja realizacji w ramach jednego działania projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	Przyszły okres programowania

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
		zabudowie bardziej uzasadnione jest ekonomicznie stosowanie alternatywnych rozwiązań w zakresie oczyszczania ścieków – np. przydomowych oczyszczalni lub lokalnych systemów odbioru i oczyszczania ścieków. W ramach badania zidentyfikowano również dwie gminy, które realizowały zarówno projekt wodociagowy jak i kanalizacyjny na podobnym obszarze. Strona 107-109	działań wodnych i ściekowych w ramach jednego działania, tak aby umożliwić budowę, systemów zaopatrzenia w wodę wraz z budową sieci kanalizacyjnych, co pozwoli na kompleksowe rozwiązanie problemów gospodarki wodno- ściekowej. Strona 112-113		zostanie rozpatrzona na etapie opracowywania programu operacyjnego dla województwa podkarpackiego w przyszłej perspektywie programowej.		
16.		Drugim bardzo ważnym dokumentem z punktu widzenia naszego członkostwa w UE jest Krajowy Program Gospodarowania Odpadami. Aktualizacja KPGO 2010 zakłada m.in.: ▪ zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów; ▪ zmniejszenie ilości odpadów komunalnych	Zakres podejmowanych w przyszłości projektów powinien dotyczyć selektywnej zbiórki odpadów, budowy kompostowni odpadów komunalnych oraz systemów zagospodarowania odpadów pościekowych. Strona 112-113	IZ RPO WP	Promowanie w ramach działania dot. gospodarki odpadami projektów z zakresu selektywnej zbiórki odpadów, budowy kompostowni odpadów komunalnych oraz systemów zagospodarowania odpadów pościekowych zostanie rozpatrzona na etapie opracowywania programu operacyjnego dla województwa podkarpackiego w przyszłej perspektywie finansowej.	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	Przyszły okres programowania
17.			Należy promować	IZ RPO WP	Rekomendacja	Rekomendacja do	Przyszły okres

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
		<p>ulegających biodegradacji na kierowanych na składowiska odpadów;</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych max. 85% wytworzonych odpadów do końca 2014 roku. <p>Z rozmowy z ekspertem w zakresie ochrony środowiska wynika, iż istotnym problemem w województwie podkarpackim są osady pościekowe z oczyszczalni komunalnych. KPGO 2010 zakłada w perspektywie do 2018 roku:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ograniczenie składowania osadów ściekowych; ■ zwiększenie ilości komunalnych osadów ściekowych przetwarzanych przed wprowadzeniem do środowiska oraz osadów przekształconych metodami termicznymi; ■ maksymalizacja 	<p>ponadlokalne inwestycje z zakresu gospodarki odpadami. Tego rodzaju inwestycje wymagają wysokich nakładów finansowych, w związku z czym należy rozważyć zwiększenie wysokości maksymalnej kwoty dofinansowania projektów (wraz z renegocjacją zasad stosowania linii demarkacyjnej w zakresie przedsięwzięć odpadowych). Czynnikiem mobilizującym beneficjentów do realizacji projektów kompleksowych i komplementarnych, może być wprowadzenie kryterium kompleksowości i komplementarności w ocenie projektów w ramach wszystkich działań.</p> <p>Strona 112-113</p>		<p>dotycząca promowania ponadlokalnych inwestycji z zakresu gospodarki odpadami, zwiększenia maksymalnej kwoty dofinansowania projektów oraz wprowadzenia kryterium kompleksowości i komplementarności projektów zostanie rozpatrzona na etapie opracowywania programu operacyjnego dla województwa podkarpackiego w przyszłej perspektywie finansowej.</p>	<p>wdrożenia w całości - warunkowo</p>	programowania

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
		<p>stopnia wykorzystania substancji biogennych zawartych w osadach przy jednoczesnym spełnieniu wszystkich wymogów dotyczących bezpieczeństwa sanitarnego i chemicznego.</p> <p>Półowa projektów działania 4.1 C RPO WP dotyczyła rekultywacji składowisk odpadów komunalnych, co wpisuje się w realizację celu „zamknięcia do końca 2009 roku wszystkich składowiska niespełniających wymogów prawnych i technicznych”.</p> <p>Drugą grupę stanowiły projekty z zakresu budowy i rozbudowy systemu selektywnej zbiórki odpadów. W ramach segregacji i selektywnej zbiórki odpadów zrealizowano 7 projektów. Wśród realizowanych projektów zabrakło ponad lokalnych czy też regionalnych inwestycji, które rozwiązywałyby</p>					

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
18.		kompleksowo problemy gospodarki odpadami. Strona 59-60 Obszary województwa podkarpackiego narażone są na częste powodzie oraz towarzyszące intensywnym i długotrwałym opadom osuwiska. Sprzyja temu różnorodne ukształtowanie terenu – jak już zaznaczono w części południowowschodniej ma ono charakter górski i podgórski, w części północno-zachodniej – nizinny. W ostatnich kilku latach rocznie w województwie występują negatywne zjawiska tego rodzaju (w tym zwłaszcza powodzie, szczególnie dotkliwe w latach 1997, 2001, 2004, 2005). W opinii ekspertów realizacja ogółu projektów miała miejsce w najbardziej niekorzystnych punktach i zawsze dotyczyła najpilniejszych potrzeb. W przypadku województwa	Biorąc pod uwagę mechanizm powstawania i skalę powodziowych występujących w ostatnich latach, właściwym kierunkiem wydaje się inwestowanie w suche zbiorniki przeciwpowodziowe, rozwój systemu terenów zalewowych, jak również działania ukierunkowane na zwiększanie pojemności retencyjnej zlewni. Strona 112-113	IZ RPO WP	Promowanie działań z zakresu suchych zbiorników przeciwpowodziowych, rozwoju systemu terenów zalewowych oraz zwiększenia pojemności retencyjnej zlewni zostanie rozpatrzone na etapie opracowywania programu operacyjnego dla województwa podkarpackiego w przyszłej perspektywie finansowej.	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	Przyszły okres programowania

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
		<p>podkarpackiego, możemy mówić o spójnej koncepcji realizacji projektów, która jest zgodna i spójna z „Programem ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły”.</p> <p>W obecnej perspektywie nastąpił istotny wzrost ilości projektów przeciwpowodziowych, w związku z powyższym można prognozować, iż znaczny wzrost ilości projektów przeciwpowodziowych, będzie miał wpływ na ograniczenie strat podczas kolejnych wezbrań wody.</p> <p>Biorąc pod uwagę skalę potrzeb, jak również skalę zjawisk ekstremalnych, można przypuszczać, że inwestowanie głównie w modernizację wałów przeciwpowodziowych może nie stanowić wystarczającego zabezpieczenia przed wystąpieniem szkód powodziowych w okresie najbliższych dziesięcioleci. W</p>					

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
		ramach działania 4.2 RPO WP zrealizowano tylko jeden projekt polegający na budowie suchego zbiornika przeciwpowodziowych. Strona 78-82					
19.		Infrastrukturalne inwestycje ochrony bioróżnorodności koncentrują się na budowie lub modernizacji centrów edukacji ekologicznej. Jeden z projektów dotyczy rewaloryzacji cennego przyrodniczo i kulturowo Parku Zamkowego w Lesku. Geneza tworzenia centrów edukacji zależy ściśle od uwarunkowań i potrzeb w skali lokalnej. Również efekty realizacji mają charakter lokalny, a działalność ogranicza się w większości do edukacji lokalnej społeczności. Strona 40-41	Zgodnie ze strategią rozwoju UE „Europa 2020” projekty z zakresu ochrony bioróżnorodności powinny wzmacniać potencjał społeczno-gospodarczy. Należy dążyć do większej integracji zagadnień ochrony różnorodności biologicznej oraz wzmocnienia potencjału społeczno-gospodarczego. Przykładem tego rodzaju działań mogą być np. projekty dotyczące rozwoju zielonej infrastruktury, np. budowy małej infrastruktury turystycznej na obszarach o wysokich walorach przyrodniczych, które są ukierunkowane na odsunięcie presji od zagrożonych gatunków i siedlisk występujących na danym obszarze, jak również zwiększenie atrakcyjności turystycznej obszarów. Strona 43-44	IZ RPO WP	Rekomendacja dotycząca wzmocnienia przez projekty z zakresu ochrony bioróżnorodności potencjału społeczno-gospodarczego regionu zostanie rozpatrzona na etapie opracowywania programu operacyjnego dla województwa podkarpackiego w przyszłej perspektywie finansowej.	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	Przyszły okres programowania

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
20.			Projekty z zakresu ochrony bioróżnorodności mogą być również skutecznym narzędziem adaptacji do zmian klimatycznych. W obliczu nieuchronnego procesu starzenia się społeczeństwa należy w większym stopniu promować projekty dotyczące ochrony bioróżnorodności realizowane na obszarach miejskich, m.in. dotyczące przyrodniczego zagospodarowania terenów otwartych w miastach. Biorąc pod uwagę zagrożenia wynikające z gwałtownych opadów przedmiotem wsparcia powinny być również projekty dotyczące zagospodarowania i retencjonowania wód opadowych na obszarach miejskich. Strona 43-44	IZ RPO WP	Zalecenie uwzględnienia w przyszłym okresie programowania działań z zakresu ochrony bioróżnorodności oraz zagospodarowania i retencjonowania wód opadowych na obszarach miejskich zostanie rozpatrzone na etapie opracowywania kształtu nowego okresu programowania.	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	Przyszły okres programowania
21.	Ewaluacja wkładu bezpośrednich dotacji inwestycyjnych w udzielonych w ramach RPO WP we wzrost innowacyjności	W województwie podkarpackim istnieje luka finansowa, uzasadniająca interwencję publiczną w postaci bezpośredniego wsparcia sektora przedsiębiorstw (s.99).	Bezpośrednie wsparcie sektora przedsiębiorstw w województwie podkarpackim powinno zostać utrzymane w kolejnym okresie programowania, przyjmując także formułę dotacyjną.	IZ RPO WP	Założenia bezpośredniego wsparcia przedsiębiorstw w okresie programowania 2014-2020 powinny uwzględniać wytyczne sformułowane w kolejnych	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	IV 2013 – przyszły okres programowania

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
	oraz konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw województwa podkarpackiego	Jednocześnie, dotychczasowe wdrażanie Schematu 1.1 B wskazuje na to, że wsparcie ma pozytywny wpływ na przedsiębiorstwa-beneficjentów. (s. 103)	(s. 112)		rekomendacjach: • silniejsze wykorzystanie instrumentów inżynierii finansowej; • stworzenie dedykowanych instrumentów dla przedsiębiorstw: i) innowacyjnych, ii) podnoszących spójność wewnętrzną regionu; • zoptymalizowanie procesu wdrażania interwencji.		
22.		Wsparcie dotacyjne jest miejscami nieefektywne, ponieważ prowadzi do subsydiowania przedsiębiorstw, które miałyby szansę na realizację także bez dofinansowania ze środków publicznych – istotne ryzyko wystąpienia efektu jałowej straty. (s. 110)	W szerszym zakresie niż dotychczas instrumentem wsparcia przedsiębiorstw powinny być instrumenty inżynierii finansowej. Bezpośrednie dotacje powinny stanowić kluczowy element polityki rozwoju prowadzonej przez Samorząd Województwa np. tam, gdzie wynikająca z zawodności rynków finansowych luka nie może zostać uzupełniona pomocą o charakterze zwrotnym. (s. 112)	IZ RPO WP	Wsparcie o charakterze dotacyjnym (bezwrotnym) powinno zostać udostępnione potencjalnym beneficjentom np. w dwóch modelowych sytuacjach: • projektów innowacyjnych (w tym projektów ryzykownych, szczególnie w fazie poprzedzającej komercjalizację), które pomimo potencjalnie bardzo dużego wpływu na rozwój regionu nie mają szansy na zdobycie zewnętrznego finansowania;	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	IV 2013 – przyszły okres programowania

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
23.		W ramach jednego instrumentu wsparcia bardzo trudno jest pogodzić wsparcie ukierunkowane na konkurencyjność i innowacyjność firm oraz na aktywizację defaworyzowanych części regionu (spójność terytorialna). (s. 42)	Dla obydwu celów interwencji należy stworzyć dedykowane, profilowane instrumenty wsparcia. (s. 46, s. 113)	IZ RPO WP	<ul style="list-style-type: none"> zazwyczaj niewielkich projektów rozwojowych w firmach działających na terenach defaworyzowanych. W pozostałych sytuacjach, wsparcie sektora przedsiębiorstw powinno opierać się przede wszystkim na różnorodnych instrumentach inżynierii finansowej. <p>W nowym programie operacyjnym dla województwa podkarpackiego należy wyodrębnić:</p> <ul style="list-style-type: none"> dotacje dla sektora przedsiębiorstw podnoszące innowacyjność firm oraz regionu; dotacje dla sektora przedsiębiorstw podnoszące spójność wewnętrzną regionu. 	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	IV 2013 – przyszły okres programowania
24.		Zbyt liberalne traktowanie kryterium innowacyjności spowodowało, że wsparcie uzyskały projekty charakteryzujące się jedynie innowacyjnością na poziomie firmy lub na szczeblu lokalnym. (s. 37)	Stworzenie dedykowanego instrumentu ukierunkowanego na dotacyjne wsparcie istotnie innowacyjnych (w tym szczególnie ryzykownych) charakteryzujących się najwyższą (oczekiwaną) wartością dodaną. (s. 113)	IZ RPO WP	<p>W nowym programie operacyjnym proponowany instrument powinien uwzględnić następujące wytyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ograniczenie do przedsiębiorstw faktycznie innowacyjnych (w skali międzynarodowej), w tym tych które 	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	IV 2013 – przyszły okres programowania

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
25.		Wsparcie dla projektów, których celem było de facto podniesienie spójności wewnętrznej (m.in. wzrost konkurencyjności)	Stworzenie dedykowanego instrumentu ukierunkowanego na dotacyjne wsparcie przedsiębiorstw najbardziej	IZ RPO WRP	<p>charakteryzują się tak dużym ryzykiem, że uniemożliwiają uzyskanie finansowania rynkowego;</p> <ul style="list-style-type: none"> ocena innowacyjności zdecydowanie bardziej dogłębna, pozwalająca ekspertowi na faktyczną weryfikację deklaracji wnioskodawcy (rezygnacja z opinii innowacyjności w obecnej formie); wykluczenie ze wsparcia (poprzez kryteria dostępu lub kryteria merytoryczne) branż o znikomym wpływie na innowacyjność regionu (np. ochronę zdrowia, turystyka); ewentualne preferencje jedynie dla bardzo ograniczonej grupy branż kluczowych; rezygnacja z kryteriów związanych ze wzrostem zatrudnienia. <p>W nowym programie operacyjnym proponowany instrument powinien uwzględnić następujące wytyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> możliwe preferencje branżowe – w celu 	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	IV 2013 – przyszły okres programowania

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
		niewielkich przedsiębiorstw oraz zwiększenie poziomu zatrudnienia) były oceniane częściowo według nieadekwatnych kryteriów, związanych np. z innowacyjnością przedsiębiorstw. (s. 46)	defaworyzowanych obszarów województwa podkarpackiego. (s. 46, s. 113)		wspierania specjalizacji poszczególnych części województwa; • możliwe preferencje terytorialne (dedykowane nabory dla wnioskodawców z danej części województwa); preferencja dla jak największej liczby tworzonych miejsc pracy – koordynacja interwencji z działaniami w obszarze aktywnych polityk rynku pracy.		
26.		Pomimo obiektywnych uwarunkowań zewnętrznych (mobilizacja związana z szansą na uzyskanie środków z Krajowej Rezerwy Wykonania, międzynarodowy kryzys gospodarczy), założenia oraz praktyka organizacji naborów konkursowych w Schemacie 1.1 B nie pozwoliła na osiągnięcie maksymalnych efektów interwencji na całej przestrzeni perspektywy finansowej. (s. 31)	Zaplanowanie harmonogramu i założeń naborów konkursowych w ramach dotacyjnych instrumentów wsparcia w oparciu o doświadczenia zdobyte podczas wdrażania Schematu 1.1 B. (s. 46, s. 113)	IZ RPO WP	Opracowując harmonogram i założenia naborów konkursowych należy: • rozdysonować środki względnie równomiernie na przestrzeni całej perspektywy finansowej, a nie tylko na jej początku; • organizować nabory konkursowe dla zawężonej listy typów projektów/beneficjentów w celu wyeliminowania „wąskich gardeł” w systemie przyznawania dotacji; • z dostępnych środków należy organizować kolejne nabory (z	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	IV 2013 – przyszły okres programowania

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
27.		Informacje dostarczane przez beneficjentów w ramach dokumentacji projektowej oraz dane dostępne w systemie monitorowania RPO WP 2007-2013 nie pozwalają na precyzyjną ocenę efektów interwencji. (s. 46)	Nałożenie beneficjentów obowiązku systematycznego dostarczania danych wymaganych do kwantyfikacji efektów interwencji. (s. 46)	IZ RPO WP	zabezpieczeniem pewnej puli środków na ewentualne protesty) zamiast praktykowanego w Schemacie 1.1 B systematycznego zwiększania alokacji dla naborów już rozstrzygniętych. Wszyscy beneficjenci wsparcia powinni zostać zobligowani (pod rygorem cofnięcia dofinansowania) do dostarczania (także przez okres min. 3 lat od zakończenia inwestycji) danych opisujących ich wyniki finansowej (standardowy formularz pozwalający na agregację i analizę danych).	Rekomendacja do wdrożenia w całości - warunkowo	IV 2013 – przyszły okres programowania
28.	Ocena systemu realizacji RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 w zakresie projektów „z luką finansową”	Procedury monitorowania dochodów powinny obejmować okres do przedłożenia do Komisji Europejskiej dokumentów zamknięcia programu. (s. 36)	§ 9 pkt 11 wzoru umowy mówi, o tym, że beneficjent musi oddać dochód, który powstał w okresie trzech lat od zamknięcia Programu, co nie jest zgodne z obowiązującym brzmieniem rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 (podobnie zresztą jak w umowach badanych w ramach benchmarkingu – POIŚ i RPO WL).	DRR, DPI, DWP	Dostosowanie umowy do zapisów zmienionego Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 oraz Wytycznych w zakresie wybranych zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód nastąpi w drodze uchwały Zarządu Województwa Podkarpackiego w	Rekomendacja do wdrożenia w całości	I kwartał 2013

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
			(s. 36)		sprawie właściwej interpretacji zapisów umowy o dofinansowanie. Przyjęta uchwała zostanie przekazana beneficjentom Programu. Ponadto dostosowane do obowiązujących regulacji prawnych zostaną także wzory umów o dofinansowanie.		
29.		Analiza wzoru umowy o dofinansowanie wykazała, że nie zawiera ona wielu elementów wymaganych przez Wytyczne MRR. Braki mogą prowadzić do wielu trudności w monitorowaniu dochodów generowanych przez projekty w okresie trwałości. Całą odpowiedzialność za obliczanie dochodu będącego podstawą zwrotu części dofinansowania przezebrano na beneficjenta (który musi wskazać jedynie ostateczny wynik swoich wyliczeń w załączniku nr 3 do umowy). (s. 38)	Większość z tych niedociągnięć można jednak w łatwy sposób naprawić poprzez zobowiązanie beneficjenta do wskazania, czy wystąpiły nowe źródła przychodów, czy zmiana polityki taryfowej, a jeżeli tak – do przeliczenia luki finansowej, jak również do wskazania wszystkich przychodów z podziałem na źródła pochodzenia, kosztów, nakładów odtworzeniowych, zmiany kapitału obrotowego. (s. 38)	DRR, DPI, DWP	Do załącznika nr 3 Oświadczenie w sprawie zachowania trwałości projektu, generowania dochodu i kwalifikowalności podatku VAT do umowy o dofinansowanie dołączono załącznik Tabela monitorowania dochodów, która zawiera brakujące elementy monitoringu. Wersja elektroniczna tabeli została zamieszczona na stronie internetowej ww.rpo.podkarpackie.pl. Ponadto do beneficjentów projektów zostało wysłane pismo zobowiązujące do stosowania przedmiotowej tabeli.	Rekomendacja wdrożona w całości	I kwartał 2013

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
30.		W badaniu przeanalizowano skutki zastosowania mechanizmu ponownego wyliczania wysokości dofinansowania zgodnie z Wytycznymi MRR. W rozdziale 3.1.2 jest mowa o możliwości nieuprawnionego zawyżania dofinansowania poprzez zawyżanie wartości inwestycji przy uzyskiwaniu dodatniego dochodu netto. Zbadano to ryzyko w analizowanych projektach RPO WP generujących dochód. Szacunki pokazują, że zawyżenie nakładów inwestycyjnych spowodowało zwiększenie dotacji (tylko i wyłącznie poprzez zwiększenie luki finansowej) o blisko 17 mln zł! Natomiast jeżeli weźmiemy pod uwagę projekty, w których zwiększenie wartości inwestycji nastąpiło o 50% i więcej, to nastąpiło zwiększenie dotacji o	Z uwagi na fakt, że w każdym przypadku nieuprawnionego zawyżenia wartości inwestycji (w przypadku dodatniego DNR) występuje ryzyko uzyskania zbyt wysokiej dotacji, muszą beneficjenci precyzyjnie wyjaśnić przyczyny takiego stanu rzeczy oraz wykazać, że nie mieli wpływu na taką wysokość nakładów inwestycyjnych we wniosku o dofinansowanie. (s. 55)	DPI	Do beneficjentów 14 projektów, w ramach których wystąpiło ryzyko zawyżenia nakładów inwestycyjnych na etapie składania wniosku o dofinansowanie, które mogło spowodować przyznanie wyższego o ok. 6 mln zł dofinansowania, zostanie skierowane pismo zobowiązujące do przedstawienia szczegółowych wyjaśnień nt. różnicy w planowanych i rzeczywistych nakładach inwestycyjnych.	Rekomendacja wdrożona w całości	II kwartał 2013

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
		blisko 6 mln zł. Taka sytuacja dotyczy 14 projektów, w tym aż 13 w sektorze środowiska i 1 w sektorze edukacyjnym. (s. 54-55)					
31.		Luka finansowa wyliczona na podstawie rzeczywistych danych jest wyższa niż założona na poziomie wniosku o dofinansowanie o średnio 3%. W każdym sektorze jest zauważalny wzrost jej wartości (lub utrzymanie na poziomie 100%). To pokazuje, że generalnie w okresie trwałości projekty uzyskują słabszą rentowność niż planowali beneficjenci na etapie składania wniosku o dofinansowanie. Oczywiście takie zależności nie dotyczą wszystkich projektów. W przypadku 6 projektów nawet przy utrzymaniu obecnego poziomu % dofinansowania, beneficjent uzyska zbyt wysoki dochód.	Weryfikacja i wyliczenie rzeczywistych przychodów i kosztów wraz z ponownym wyliczeniem luki finansowej i określeniem dochodu podlegającego zwrotowi do IZ RPO WP dla 6 wskazanych projektów. (s. 64)	DPI, DWP, DK	W pierwszej kolejności pracownicy właściwych Departamentów zostaną przeszkoleni w zakresie weryfikacji wyliczeń luki finansowej. Następnie dla 6 projektów zostanie przeprowadzona kontrola na miejscu. Weryfikacje luki będą finansowej będą prowadzone w okresie trwałości projektów.	Rekomendacja do wdrożenia w całości	III kwartał 2013

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie) (s. 63-64)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
32.	Znaczenie projektów realizowanych w ramach RPO WP dla rozwoju miast województwa podkarpackiego	Relatywnie niski poziom średnich powiatowych [Rozdział I s. 102-103]	Konieczność wzmocnienia roli ośrodków powiatowych jako węzłów rynku pracy i usług publicznych [Wnioski i rekomendacje s. 315-316]	IZ RPO WP	Beneficjentami regionalnego programu operacyjnego dla województwa podkarpackiego 2014-2020 (program) będą m.in. samorządy powiatowe. Rekomendowane działania z zakresu selektywnego wsparcia rozwoju usług publicznych, decentralizacji niektórych funkcji regionalnych, poprawy dostępności komunikacyjnej do ośrodka regionalnego, i subregionalnego i zaplecza miast oraz dedykowanych grantów inwestycyjnych dla branż o potencjale wzrostu zostaną wzięte pod uwagę na etapie opracowywania programu. Ostateczny zakres programu uzależniony jest od przyjętych rozwiązań na poziomie KE oraz MRR.	Rekomendacja do wdrożenia całości (warunkowo)	2014 - 2022
33.		Relatywnie najniższy poziom gospodarczego i poziom życia wielu miast małych [Rozdział I, s. 103]	Konieczność poprawy poziomu życia i rozwoju gospodarczego miast małych [Wnioski i rekomendacje s. 316]	IZ RPO WP	Beneficjentami nowego programu będą m.in. jednostki samorządu terytorialnego. Zakres ich wsparcia uzależniony jest od ostatecznych	Rekomendacja do wdrożenia całości (warunkowo)	2014 - 2022

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
34.		Słabość finansowa samorządów miejskich i miejsko-wiejskich [Rozdział I, s. 93-94, Rozdział IV s. 304-305]	Konieczność wzmocnienia potencjału finansowanego poprzez zmiany systemu finansowania samorządów, wdrożenie i rozpowszechnienie Partnerstwa Publiczno-Prywatnego, nacisk na działania zintegrowane [Rozdział IV s. 305-310]	IZ RPO WP	założeń programu, uwzględniających rozwiązania przyjęte na poziomie KE oraz MRR. Rozważeniu będzie podlegać wprowadzenie rekomendowanych działań z zakresu poprawy dostępności do ośrodków powiatowych, subregionalnych i ośrodka regionalnego, zdecydowanego wsparcia w różnych sferach poziomu życia oraz stymulowania endogenicznej aktywności gospodarczej i społecznej.	Rekomendacja w części do wdrożenia (warunkowo)	2014 - 2022

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
35.		Konieczność wzmocnienia ludzkiego zlokalizowanych zdolności [Rozdział I, s. 41. Wnioski rekomendacje s. 316]	- wzmocnienie szkolnictwa wyższego w ośrodkach subregionalnych pod kątem kierunków inżynierskich - włączanie uczelni i jednostek B+R z województwa w sieci powiązań z silnymi partnerami w kraju i za granicą [Wnioski i rekomendacje s. 316]	IZ RPO WP	wprowadzenie rekomendowanych zmian legislacyjnych nie leży w gestii Instytucji Zarządzającej. Zgodnie z założeniami Wstępnego zarysu regionalnego programu operacyjnego dla województwa podkarpackiego na lata 2014-2020, przyjętego Uchwałą Nr 2020/4709/13 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 9 stycznia 2013r. w nowym programie planowane jest wydzielenie osi priorytetowej dedykowanej systemowi edukacji, celem jego dostosowania do aktualnych potrzeb oraz wyzwań przyszłości. Jednak ostateczny zakres programu uzależniony jest od przyjętych rozwiązań na poziomie KE oraz MRR.	Rekomendacja w części do wdrożenia (warunkowo)	2014 - 2022
36.		Uzbrojenie i przygotowanie terenów inwestycyjnych kluczowym priorytetem samorządów miejskich w zakresie rozwoju gospodarczego	Dalsze wsparcie działań z zakresu uzbrojenia i przygotowania terenów inwestycyjnych [Rozdział IV, s. 297]	IZ RPO WP	W nowym okresie programowania planuje się dofinansowanie tworzenia i dozbierania stref inwestycyjnych, w tym obszarów powiązanych	Rekomendacja do wdrożenia całości (warunkowo)	II kwartał 2014

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
		[Rozdział IV, s. 296]			funkcjonalnie z lotniskiem Rzeszów-Jasionka. Jednak ostateczny zakres programu uzależniony jest od przyjętych rozwiązań na poziomie KE oraz MRR.		
37.		Infrastruktura ochrony środowiska kluczowym priorytetem samorządów miejskich w zakresie poziomu życia, zwłaszcza w małych miastach [Rozdział IV, s. 298]	Utrzymanie alokacji na działania skierowane na rozwój podstawowej infrastruktury komunalnej, w szczególności w małych miastach [Rozdział IV, s. 298-299]	IZ RPO WP	Zgodnie z założeniami Wstępnego zarysu regionalnego programu operacyjnego dla województwa podkarpackiego na lata 2014-2020, przyjętego Uchwałą Nr 2020/4709/13 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 9 stycznia 2013r. w nowym programie planowana jest kontynuacja wsparcia w zakresie ochrony środowiska, w tym podstawowej infrastruktury komunalnej tj. gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami. Jednak ostateczny zakres programu uzależniony jest od przyjętych rozwiązań na poziomie KE oraz MRR.	Rekomendacja do wdrożenia w całości (warunkowo)	II kwartał 2014
38.		Słabość transportu publicznego w małych miastach	Wsparcie transportu publicznego, w tym	IZ RPO WP	Zgodnie z założeniami Wstępnego zarysu	Rekomendacja do wdrożenia w całości	II kwartał 2014

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia (warunkowo)	Termin realizacji
		miastach oraz pogarszająca się dostępność kolejowa [Rozdział I s. 61].	kolejowego, zwłaszcza w kontekście potrzeb transportowych mniejszych miast [Rozdział II s. 181].		regionalnego programu operacyjnego dla województwa podkarpackiego na lata 2014-2020, przyjętego Uchwałą Nr 2020/4709/13 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 9 stycznia 2013r. w nowym programie planowane jest utrzymywanie działań z zakresu infrastruktury kolejowej oraz transportu publicznego. Jednak ostateczny zakres programu uzależniony jest od przyjętych rozwiązań na poziomie KE oraz MRR.		
39.		Niski poziom integracji funkcjonalno-przestrzennej w RzOM [Rozdział II s. 197-198]	Wzmocnienie integracji funkcjonalno-przestrzennej ośrodków RzOM. Rozwój realnej współpracy pomiędzy samorządami RzOM [Rozdział II s. 201]	IZ RPO WP	Zgodnie z założeniami Wstępnego zarysu regionalnego programu operacyjnego dla województwa podkarpackiego na lata 2014-2020, przyjętego Uchwałą Nr 2020/4709/13 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 9 stycznia 2013r. w nowym programie planowane jest wydzielenie priorytetowej	Rekomendacja do wdrożenia w całości (warunkowo)	II kwartał 2014

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
40.		Wskazywany przez beneficjentów i urzędy miasta niski poziom rozwoju e-administracji [Rozdział I s.59]	Monitoring wdrażania projektu kluczowego z zakresu e-administracji PSeAP [Rozdział II s. 183]	IZ RPO WP	dedykowanej m.in. Rzeszowskiemu Obszarowi Funkcjonalnemu, tj. wzmocnieniu jego pozycji w przestrzeni krajowej i europejskiej, dynamizującej procesy rozwojowe w obrębie województwa. Jednak ostateczny zakres programu uzależniony jest od przyjętych rozwiązań na poziomie KE oraz MRR.		IV kwartał 2014
					W ramach osi priorytetowej III Społeczeństwo informacyjne planowane jest przeprowadzenie ewaluacji w zakresie wpływu RPO WP na rozwój społeczeństwa informacyjnego w regionie pod kątem poziomu usług dotyczących infrastruktury informatycznej oraz dostępu do usług teleinformatycznych. Ww. ewaluacja obejmie także efekty wdrażania projektu kluczowego pn. PSeAP - Podkarpacki System e-Administracji Publicznej. Ponadto zgodnie z założeniami Wstępnego zarysu	Rekomendacja do wdrożenia w całości (warunkowo)	

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
41.		<p>Slaby wpływ działań rewitalizacyjnych na wzmocnienie bazy ekonomicznej miast i przełamanie kryzysu w obszarach deprywacji [Rozdział III, s. 288-290]</p>	<p>Odejście od trybu konkursowego w przyznawaniu środków na rewitalizację. Przyjęcie ujednoliconych zasad alokacji środków na rewitalizację na poszczególnie miasta, np. wartość środków przeznaczanych na miasto powinna odpowiadać jego randze, liczbie ludności, stopniowi degradacji lub innemu wskaźnikowi [Rozdział IV, s. 303]</p>	IZ RPO WP	<p>regionalnego programu operacyjnego dla województwa podkarpackiego na lata 2014-2020, przyjętego Uchwałą Nr 2020/4709/13 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 9 stycznia 2013r. w nowym programie planowane jest kontynuowanie wsparcia w zakresie e-administracji. Jednak ostateczny zakres programu uzależniony jest od przyjętych rozwiązań na poziomie KE oraz MRR.</p> <p>Mechanizm przyznawania środków na działania z zakresu rewitalizacji zostanie ustalony na późniejszym etapie opracowywania nowego programu. Rekomendowane odejście od trybu konkursowego oraz przyznawanie konkretnych kwot na poszczególnie miasta zostanie rozważone na etapie przygotowywania dokumentów programowych.</p>	Rekomendacja do wdrożenia w całości (warunkowo)	II kwartał 2014

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
42.		Brak zintegrowanych działań rewitalizacyjnych obejmujących działania twarde i miękkie [Rozdział III, s. 290]	Wdrożenie zintegrowanych rewitalizacyjnych [Rozdział IV, s. 303] realnie działań	IZ RPO WP	Zgodnie z założeniami Wstępnego zarysu regionalnego programu operacyjnego dla województwa podkarpackiego na lata 2014-2020, przyjętego Uchwałą Nr 2020/4709/13 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 9 stycznia 2013r. w nowym programie planowane jest dofinansowanie działań z zakresu rewitalizacji w ramach EFS i EFRR. Jednak ostateczny zakres programu uzależniony jest od przyjętych rozwiązań na poziomie KE oraz MRR.	Rekomendacja do wdrożenia w całości (warunkowo)	II kwartał 2014

WICEMARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

J. Burek
Dr hab. inż. Jan Burek